

Agronomi.

Kao da je netko izdao moćnu parolu jednoj vrlo disciplinovanoj organizaciji, baš agronomima, baš onu parolu, koju najviše žele i razumiju koja ih oduševljava — tako su se držali agronomi, kada ih je narod najviše zatrebao.

Da li je to bilo zato, jer je došao pravi čas?

Da li je to zasluga organizacijska, t. j. obih udruženja i zajedničkog Saveza, koji je u pravi čas stvoren?

Da li je to psihološka tečevina jednog dela narodne inteligencije, jer taj deo svojim zvanjem najbliže sluša otkucaje privrednog pulsa većine našega naroda, i jer to zvanje kao socializovano najpodesnije dozivljuje razvoj psiholoških odlika za saradnju sa narodom.

Kada je došao isti pravi čas pre mnogo decenija jednom drugom maloposedničkom zemljoradničkom narodu — kada je ovaj narod stavio svojoj inteligenciji pitanje svoje privredne sudbine, našli su se najpre samo neki, a ipak su uspeli, jer je bio pravi čas.

Svu odgovornost pravog odgovora na veliko sudbinsko pitanje nosili su oni za celu ostalu inteligenciju. I ako je bio pravi čas njihovo je mučeništvo sigurno bilo veliko, jer su bili malobrojni, jer su ostali brojniji tek trebali shvatiti, ili obračunavati sa svojim ličnim interesima suprotnim jednoj novoj privrednoj i poljoprivrednoj orijentaciji, stišavati svoje lično samoljublje, koje je izgubilo ravnotežje zbog udaljenosti od pravih narodnih potreba.

Najpravilniju viziju privredne sudbine našega naroda imali su naši agronomi. Njihova imaginacija o privrednoj budućnosti bila je uvek najrealnija, jer je najbolje videla i privredne fakte i njihov broj u međusobnoj zavisnosti.

Tko fakte najtačnije vidi, i tko vidi najveći broj fakata, taj umije i najbolje predstavljati buduće fakte.

Naši agronomi su unapred videli dolazak pravoga časa.

Izgledalo je kao da neki sasvim novi privredni čini dolaze nekom nenadanom čarobnom snagom, jer su došli odmah u velikom stilu, sa sadržajem izvesne perfektnosti, nekom neodoljivom snagom, kako prirodne stvari dolaze.

Medutim je sabiranje agronomskih opažanja, agronomskih vizija, već mnogo ranije na delu. Na mnogim tačkama već su ranije bili osušeni mučenički tragovi borbe, ugašene solitarne nekoordinovane ambicije, stišani nemiri dvojbe.

U ovom pogledu imaju velikih zasluga oba udruženja u Zagrebu i Beogradu. I ako ranije razdvojeni oni su radili kao da su jedno. Vizija privredne budućnosti bila je u velikim linijama ista. Blizina narodu sve tešnja.

Socijalizacija agronomске službe radila je kao kipar koji formira, kao što funkcija formira najpre u početnim oblicima, pa onda u sve izradenijim i izradenijim.

Agronomska funkcija sprečava sebičnost, jer ona ne dozvoljava da se pojedini rad naplaćuje taksama ad hoc. To je pravi smisao reči »socijalizovanost« agronomske službe.

Ova reč bi možda bolje drugojačije glasila. Možda: narodna služnost, neograničena službena predanost, možda idealno privredno zastupanje bez zastupničke naplate, možda duhovno zadrugarstvo — saradnja.

Agronomska funkcija sprečava izolovanost rada. Najmanje uspeha imali su do sada oni — hvala Bogu vrlo retki — koji nisu znali saradivati sa drugima, koji su se daleko držali od radne koordinacije sa drugim agronomima, čak od njihovih organizacija.

Agronomska funkcija sprečava radnu nesnošljivost, jer ko ide u narod, kao agronomi, nesebično i predano, tome se narod javlja sa toliko mnogobrojnih potreba da se traže saradnici, te agronom rado dodaje delove posla da bi mogao započeti druge nezapočete poslove, a važne.

Agronomska funkcija je ognjište radnog oduševljenja, jer se izvodi sa integralnim sadržajem čovječnosti i patriotizma sa narodom, sa prirodom, sa umnim i prirodnim silama.

Savez Udruženja Agronoma unosi novi usredsređujući organizacijski elemenat u agronomsku službu.

Savez Udruženja Agronoma povezuje još jače sve lepe stručne i psihološke vrednosti, koje su sabrane od pojedinih agronoma njihovom stručnom funkcijom i od obih udruženja vodstvom i inicijativom.

Savez Udruženja Jugoslavenskih Agronoma zahvaljuje svima, koji su složno saradivali na pitanjima stavljenim u sudbonosnom času narodne privrede.

Savez traži od svojih agronoma da uvek rade složno, oduševljeno, t. j. u svakom pojedinom važnom slučaju, kao da je netko izdao parolu baš njihove sobstvene stručne i patriotske najbolje savesti.

Dr. Ljudevit Prohaska.

Prof. Ing. Stjepan Jurić — Zagreb

O uzrocima sadanje poljoprivredne krize

Ako u mislima obuhvatimo razvitak naše poljoprivrede zadnjih deset godina, onda bi i mi mogli s punim pravom zapjevati, kao što je nekada zapjevao Kraljević Marko: »Dobro naše za kratko bijaše!«

Još nam je svima živo u pameti, kako je za vrijeme rata i prvih godina poslije njega naš zemljoradnik mogao prodati sve što mu je bilo za prodaju, uz na oko povoljne cijene. Ma da je ondašnjem novcu vrijednost padala gotovo iz dana u dan, ipak obilje novca navodilo je većinu naših ljudi na mišljenje, da su isto tako bogati kao što su puni novca. Na nesreću, taj se je novac gomilao i zbog toga što se u ono doba teško moglo dobiti svega onoga što poljoprivreda treba.